

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trislošno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " " 2krat, 4 " " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k, pol leta 4 " — " četrť " 2 " 20 "

Po pošti: za vse leto 10 g. — k, pol leta 5 " — " četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Centralistična krčanja.

Po dokončani zadnji seji odbora v pretres poljske resolucije je izrekel minister dr. Giskra željo, naj bi se v tem odboru še več besedovalo o tem in onem, in je to željo opravičeval s tem, da je bila zadnja seja po njegovih mislih jako koristna ali plodna (fruchtbar). Nam se ne bo moglo odrekati spričevalo, ka smo bili malokdaj tako srečni, da bi bili enega mnenja z g. Giskrom, tákrat pa mu moramo pritrđiti. Zadnja seja in to kar se po njej na Dunaji godi, je bila res jako plodna, samo da čisto v drugem smislu, kakor je mislil g. notranje-policijski minister. Gledé poljske resolucije same tudi najhujši optimist ne bo mogel trđiti, da bi se bilo v zadnji odborovi seji dognala tudi le najmanjša stvarčica. Gg. odborniki so se pač pričkali, ali naj bi se prej glasovalo o 8. ali o 2. točki resolucije, ali o obeh vkup, sklenilo se ni nič, niti to, da se ima nekaj skleniti. Pač pa je bila omejena seja in njeni nasledki plodonosni v marsikterem drugem obziru. Izrecimo najprej te plodove na kratko: Ministerstvo je opravičilo prerokovanje, katero je pred nekterimi dnevi izrekla o njem stara „Presse“, da si bo namreč sedanje ministerstvo pridobilo priimek ministerstva „javne brezglavnosti“ (rathlosigkeit), njegova centralistična stranka pak, ki si je med adresno debato še tako ošabno na prvi bobnala, zabredla je s svojo enostranostjo in brezobzirnostjo na ono stališče, v katerem se škorpiljon sam sebe v rep piči.

Skusimo vse to pojasniti in dokazati. Takoj s početka se je poslanec Rechbauer stavil nasvet, naj se o posameznih točkah resolucije prej ne glasuje, predno bo ministerstvo očitno povedalo, kaj ono misli o posameznih točkah; kajti to tirjajo parlamentarni običaji, da ministerstvo, katero večina zbora podpira, naravnost pové, kako se hoče v poljskem vprašanji obnašati. Človek, ki se spominja g. ministerskega predsednika Hasnerja in njegovega zagotovila, da je ministerstvo v vseh važnih vprašanjih ene misli, bil bi smel pričakovati od vladnega zastopnika Giskre odločnega in možkega od-

govora, zlasti ker poljska resolucija ni nobena nova stvar. Motil se je. Giskra ni dal nobenega odgovora, ampak ker je nekaj odgovoriti moral, vprašal je sam nazoče Poljake, kako si oni mislijo svojo avtonomijo. Jasneje Giskra ni mogel razkriti, da do onega trenutja vlada sama ni vedela, kaj hoče in kako hoče.

Ministri sami morajo centralistični stranki priznati, da je ona zvesta, ubogljiva služabnica svojih gospodov, dokler ministri morejo povedati, kaj hočejo, a jej tudi ne bodo mogli zameriti, če pri tako očividnem brezprogramji vsak centralist hoče biti velik politik in jo krene svojim putem. To so gg. nemški centralisti v zadnji seji pridno storili in razkrili misli, ki so Giskri kri v obraz gnale. Zlasti sta Tinti in Kuranda pokazala, da je bila izposojena levova koža, v kateri sta med adresno debato tulila proti kraljestvom in narodnostim. Tintiju je za zdaj še dvomljivo, ali naj se Poljakom kaj dá ali ne. Gledé tega naj se Tinti sam s seboj ali s komur hoče porazume. Važno pa je drugo Tintijevo dokazovanje. Tinti je na podlagi državnih osnovnih postav dokazal, da bi se morala vsaka posebna pravica, ki se dovoli Poljakom, „ipso facto“ dovoliti tudi vsem drugim kraljestvom: „Kdo bi pač mogel Česki in Moravski odreči, kar se je dovolilo Poljski?“ vpraša Tinti, ki je za zdaj res še proti gališki resoluciji, kterega bo pa treba na to dokazovanje opomniti, kader Galicija dobi, kar jej gré. Spodbujen po Tintiju je še Kuranda ministerstvu prilil svoj kropič. Mož, ki je bil med adresno debato tako zgovoren proti českomu pravu, je izrekel, da ima pošteno voljo kolikor mogoče ustreči gališkim željam, ali naglašati mora pri tem svoje prepričanje, da se bo v prihodnje to, kar se bo dalo Galiciji, moralo dati ne sicer vsem kraljestvom, gotovo pak kraljestvu českemu. „Kakor že tudi kdo misli o razmerah strank — pravi g. Kuranda — toliko je gotovo, da obsega Česka omikano, delavno in davke plačujoče prebivalstvo, kteremu se ne more odrekati, kar se je priznalo Galiciji. S tega stališča mora večina presojeti gališko resolucijo.“

Te pričine menda dovolj kažejo, da se je začela

centralistična stranka razsipati, da je zgubila mnogo tiste ošabnosti, ki nas je med adresno debato z gnjusobo napolnjevala, da se jej vsaj česke tirjatve ne zdé več tako nemogoče, kakor še pred 14 dnevi. Nas Slovencev seveda se ne omenja; kako bi tudi Nemci mogli likvidirati tirjatve, kterih narodovi zastopniki niso oglasili, dokler je bil čas in prilika?

Še bolj pa kakor med poslanci razodeva se med nemškim časopisjem, da smo vsaj pri začetku konca centralističnega rajskega življenja. „Wandererja“ nam ni treba omenjati, on že zdavno kliče in svari, naj se popusti državopravna kontumacija, on že davno pota nadelava federalizmu. Staro „Presse“ bi še po krivem dolžili federalizma, vendar jo smemo šteti med najnevarnejše nasprotnike sedanje sisteme in „novega“ ministerstva. Ona temeljito dokazuje, da je za prav zmagala prejšnja ministerska manjšina. „To znači spremembo, da o onih načelih, kterim ste v adresni debati skoraj dve tretjini poslancev pritrđili, denes noče nihče več slišati razen kak posamezen zakasnjenec. . . . Po vseh teh spremembah ni drugo preostalo nego priznati, da niti volilna reforma niti lvovska resolucija ne more biti podlaga vspešnemu preustrojanju. Edino le volilna reforma kot bistveni pripomoček za revizijo ustave, ktera revizija mora obsegati ob enem spravo s Čehi in Poljaki, le ona nam more pomagati do resnega parlamenta.“ Če bodo enkrat Slovenci vedeli formulirati svoje tirjatve, potem „Presse“ morebiti tudi nas vzeme v svoj program.

Polna rahločutja in spravedljivosti je tudi „Morgenpost“, o kateri svet pripoveduje, da je organ „največega Nemca“, Napoleonu podobnega Schindlerja. Ko je ta časnik v enem zadnjih svojih člankov ministerstvu povedal nežno laskavost, da je malomarno zapravilo (verlungert) svojo mladost, nadaljuje: „Mnogo razupita sprava se zdaj dozdeva mogoča, revizija ustave se prestovoljno priznava. Ta cilj bi bila vlada tudi lahko dosegla, ko bi bila manj osorno postopala. Zdaj se hvali kot zdravilo ono, kar se je ravnokar strup imenovalo.“ In da bi vse povedala, kar jej srce teži,

Listek.

Irsko, in skrivno društvo fenijancev.

III.

Po smrti O'Connella je politično gibanje na Irskem zašlo na druga pota. Tako imenovani Mlado-Irci so sprevideli, da se s postavnostjo ne doseže za deželo to, kar jej je treba. Rodila so se skrivna politična društva, ktera so širila revolucionarske ideje. S silo so hoteli (in „fenijanci“ še dan denašnji hočejo) odtrgati se od Britanije. Jeli so drugod zvez iskati, posebno na Francoskem, a zastoj.

Eden voditeljev te nove stranke, ki je hitro prevladala O'Connelovce, je sklical 300 zastopnikov irskega naroda v Dublinu l. 1848. Angleži so ta shod razpodili in nekatere irske voditelje v prognanstvo poslali. Revolucionarni časopisi, kakor „The nation“ (Narod) so z vsemi pomočki agitirali za upor. Irci so se orožili, vlada je naredila v Irskem izjemno stanje, in pošiljala vedno več vojakov tje. Naposled je vojska narastla do 50.000 mož. Ko je torej v juliju 48. l. Smith O'Brien res zastavo krvavega upora vzdignil, brez pravih

priprav in brez dobre organizacije, bila je angleška vojska močna dovolj, da je irska krdela razpodila. Le tam pa tam je še švignil plamen krvavega ustanka, a Angleži so bili prej pripravljeni in so lahko poteptali in pohodili vse. O'Brien in drugi voditelji so bili vjeti, na smrt obsojeni in potem pomiloščeni na posiljeno prognanstvo.

Nastopek te nesrečne revolucije, in nastopek ob enem nastopivše lakote na otoku, je bil ta, da so v brezštevilnih trumah Irci domovino puščali in se selili prek morja v Ameriko. Koliko ljudi je tako nesrečno in tlačeno domovino zapustilo, je razvidno iz tega, da je Irska l. 1851 imela za dva milijona manj prebivalcev nego deset let prej, t. j. namesti okoli 8 le 6 milijonov.

Pri vsem tem gibanje v Irskem ni zamrlo in menda ne bode, dokler ne bodo Britanci strašnih krivic, ki se dedovajo od starega časa, popolnoma odpravili. Ker je angleški jezik na Irskem že skoro popolnoma spodrinil keltskega, je irsko vprašanje, kakor ga dandenes imamo, bolj socijalistično nego narodno, dasi se tajiti ne dá, da je Irec tudi po izgubi narodnosti ohranil svoj lasten značaj. Socijalističen značaj pa ima irska upornost zato, ker ogromna večina Ircev niso kmetje, samostalni

posestniki (kakor na primer zlasti pri nas na Slovenskem), temuč ker na Irskem malih posestnikov skoro ni, temuč je Irec le hlapčec, delavec za druge. 20 milijonov njiv imajo zemeljski gospodje in pa viši protestantski duhovni v lasti. Ti „grajščaki“ imajo zemljo celih okrajev, nekter sam premore nad 5000 njiv, ktere so dane v štant. Štantarji jih po ena mesta zopet razkosajo in v drugič v najem dadé. Tako mora Irec delati za sebe in svojo rodovino, pa še za dva gospoda. Iz teh neugodnih socijalnih razmer izvirajo tako imenovane agrarne (poljske) pregrehe. Zdaj tu, zdaj tam se skrivnostno ustrelji ali na drug način usmrti kak trdosrčen štantar, ki svoje irske delavce ali podnajemnike odira. Od tod izvira, da se hoi za neodvisnost Irskega, za „irsko republiko“ v novejšem času zopet vnema po irskem časopisji in posebno po skrivni agitaciji fenijancev.

To najnovejše, po vsem Irskem, po Angležkem in celo med ameriškimi Irci zelo razširjeno skrivno pol. društvo, katero dela z dovoljenimi in nedovoljenimi pripomočki, in angležkim politikarjem nemalo glavo beli, ima jako premišljeno organizacijo, o kateri v prihodnjem sestavku več govorimo.

„Morgp.“ ginjeno zdihne: „Notranji državni mir je tako drago blago, da se smemo odpovedati vsem malostnim obzirom, samo da dosežemo ta mir. Lepa je ta podoba, ki se nam razvija pred očmi. Vsi narodi v državi si prijateljsko sežejo v roko, oni si samo prizadevajo, da bi branili moč države proti zunanjemu svetu in da bi množili svobodo v državi. Res to bi bil pravi prepored Avstrije in več bi ne imeli razlogov zavidati drugim državam njih srečo. Za to ceno se lahko sprizajzimo tudi z revizijo ustave.“

Med vsemi pa smo se najbolj začudili listu „Neues Fremdenblatt“, o katerem je znano, da je pravi organ ministerski in da neposredno od Hasnerja dobiva svoja navdihnenja. Njegova izpoved je prava odpoved dozdanjemu preziranju in preganjanju opozicije. „N. Frbl.“ piše: „Mi bi ne hoteli niti najskrajnejše opozicije v parlamentarnem in v življenji strank, dá niti nezaupnosti in satire zametavati. Opozicija — če so tudi njene misli za prvi trenotek neizvršljive ali sploh, utopistične — je vendar potrebna, zato da razkrivaje ideale če tudi v najbolj fantastičnih oblikah brani duhove, da ne zagazijo v malostno zadovoljnost (genügsamkeit) in da ne nastaja tako imenovano mameluštvo. Satira v politiki je ono kresanje, ki igralce na pravem svetovnem gledišči varuje, da ne zarjavé; ona daje sosvetu tisto demokratično mišljenje, ki ne pozna bogov in malikov, ki k večjemu pušča nekatere politične bistrournneže na površje — in to zato, ker se 1. boji, da bi se vpljivi in zadobljena moč v zlo ne rabila, in 2. ker mu je zoperno hlapčevsko mišljenje velike množice, ki si tako rada malike napravlja in jim altarje postavlja, da potem — pred njimi na kolena pada.“ Veseli nas, slavni ministerski organ! da si spoznal opravičenost opozicije in njeno nalogo: kar bo v naših slabih močeh, znaš na nas računati, da bomo tvoje malike toliko časa podirala, dokler jih ne vidimo v prahu pred slovansko opozicijo. Qui vive!

Dopisi.

Iz Račjega na slov. Štírskem 16. febr. [Izv. dop.] (Dober namen pa slaba izpeljava). Ako bi se kdo predrznil tajiti, ka bi naš okrajni zastop resne in dobre volje ne imel, ljudem našega okraja do boljšega blagostajna pripomagati, jako bi se motil. Dovolite, da vas tega prepričam. Sviloreja, kjer je enkrat vpeljana, je gotovo lepa pomoč za povzdigo kmetijskega imetja. Da se pri nas sviloreja izplačuje, uči nas skušnja. Tudi Mariborski okrajni zastop je to spoznal, in zato dal tikoma okrajnih cest murvina drevesca nasaditi, ker brez murvinega listja se svilni črviči izrediti ne dajo. Pa kako se je to nasajenje izpeljalo! Po svojem potu iz Rač do velike ceste pri Krajčbirti, kjer okrajna cesta mine, sem se prav čudil, kako različno so se drevesca posajala. Dokler okrajna cesta še po rački soseski pelje, so murvina drevesca še nasajana med potom in tik ceste izkopanim grabnom na obeh straneh; ko pa okrajna cesta pride med meje frajhamške soseske, na enkrat drevesca nimajo več prostora med grabnom in cesto, temuč vsaditi so se morala na njive, ktere tik ceste leže. Premišlujem sem ter tje, zakaj se je to tako zgodilo; kajti kader kmet svojo njivo preorje, kjer ogoni poprek leže, se drevescem težko izogne; lažje se to zgodi, kjer ogoni po dolgem poleg ceste leže. Ker je na poškodovanje drevesc kazen naznanjena, se kmet še varuje s plugom zadeti se drevesc, ali neskrbni hlapci nič ne pazijo, in tako so že koli polomljeni in dosti drevesc tako pokvarjenih, da bo težko kaj iz njih. Kolika škoda! Sicer se je že dosti povečenih drevesc nasadilo, pa kaj za to, da so le draga bila. Saj morajo kmetje sami plačati, tudi tisti, ki ne bodo nikdar priložnosti imeli, svilorejci biti, na primer srenjčani iz Smolnika in Jelovca i. t. d. Tudi koli so bajda na pol predrago plačani; to mi je pravil kmet, kterege sem ravno na tej poti srečal. Hola! mislim, ta človek mi bo vozal razvezal, zakaj so murve no njivah in ne na cesti, kakor v rački soseski nasajene. Povprašam ga tedaj, in on mi reče, da je temu kljubost kriva, ktero ima okrajni

zastop do Frajhamčanov. Tega, se ve da kmetu nisem dal veljati, in šaljivo rekel: vas Frajhamčane okrajni zastop le najbolj ljubi, in hoče, da bi murve pri vas najlepše bile, zato so na pognojene njive v dobro zemljo, namesto na rodo cesto nasajene. Bi že znalo biti, mi kmetič odgovori, pa če drevje doraste, nam sencó dela na pšenico, rž, koruzo in drugo silje, in to bo nam veliko večja škoda, kakor dobiček, ki ga bo posamezen kmet iz sviloreje dobil, če okrajni zastop svoje dni murvino listje posameznim svilorejcom prodá, in denar v okrajno blagajnico ali kam? deva, in mislim, da zaradi tega, kader bo sviloreja pri nas v najlepšem cvetu, kmet ne bo krajcarja manje za okrajne stroške plačeval. Če bi ravno res bilo, kar mi je nek mož iz okrajnega zastopa trdil, da je tisti prostor, na katerem murvina drevesca stojé, še k cesti odmerjen bil, vendar ni prav, da se je tam drevje nasadilo, kajti kakor vsak kmetič vé, senca setvi vselej veliko škode dela, posebno veliko škodo pa Frajhamčanom, ki imajo ravno tam svoje najboljše njive. Mislim, da sem s temi vrsticami dokazal, ka ima Mariborski okrajni zastop sicer prav blag in dober namen, pa — nesrečne roke!

Iz Šmártina pri Slovenjem Gradcu, 15. febr. [Izv. dop.] Ustanovili smo katoliško narodno-politično društvo. V nedeljo 13. febr. je bil prvi občni zbor. Prišlo je bilo nad 100 kmečkih posestnikov, izmed kterih se je po govorih in veselici precej 76 za ude zapisalo. Pričakujemo, da bode društvo med narodom pridno delalo za vzbujanje narodne zavesti, za razširjenje omike in tako jéz stavilo proti navalom ponemčevanja, ki se ravno na Štajerskem ob narodnih mejah razširja. — Pri prvem zboru so bili udeležniki jako zadovoljni. Razen obširnih, podučnih govorov, se je pelo (čvetospev.) — V odbor so voljeni gospodje: Ovejak, Šumaj, Šotelj, Smrečnik, Jazbec in Danijel. Ti so izmed sebe g. Jazbeca za prvosednika izvolili.

Iz Idrije 16. febr. [Izv. dop.] Š. Ž. (Volitev novega župana. — Občinske zadeve.) Ne morem si kaj, da bi Vam ne poročal o volitvi novega župana za našo mestno občino in memogredé tudi o družih, za naše mesto važnih stvareh. Volitev je bila včeraj, izvoljen je bil g. Kajetan Stranček, — mož čisto neodvisen in naroden, ki se je dozdej pri vsaki priložnosti narodnega in značajnega kazal. Volitev je idrijskim Slovencem popolnoma všeč; kajti zdaj se vsi naši narodnjaki nadejajo, da se bode pod vodstvom novega župana naše mesto v narodnem obziru gotovo povzdignilo. Do zdaj, pod Höchtelovim poveljem, je le nemškutarija cvetela; zlasti je bil mož potem, ko ga je bila sreča tako visokodušno obdarovala**), jako srčen in delaven v svojih namerah za razširjanje nemškutarskega in ustavoljubnega duha. Pa vse te proteče nevarnosti smo zdaj srečno prestali; representanti ponemčevanja so se polagoma zgubili in na čelu našemu mestu stojita dva pravična, narodna moža. — Pri volitvi župana so nekteri uradniki slovenskega odpadnika (!) vriniti hotli, — ali spodletelo jim je. —

Novemu županu je ravnopravnost in pravica narodov svetejša reč, kakor prejšnjemu. Za tega del se nadejamo, da se bomo z njim lažje pogajali, ker upamo, da se z njim tudi kaka pametna beseda spregovoriti dá. Naj toraj še denes izrečem novemu županu željo idrijskih rodoljubov. Prva in najvažnejša reč je ta, da bi pričel polagoma z vpeljavo slovenskega jezika v občinski urad. Sam župan pismenega slovenskega jezika ni zmožen, ker priložnosti ni imel, da bi se ga učil. Občinski pisar v pisni slovenščini tudi ni izurjen. Šlo bode toraj težko. Kjer pa je ljubezen do domovine, do materinega jezika, kjer je veselje in pridnost, premagajo se vse zapreke. Zategadel nasvetujemo, da bode novi župan spretnemu, mlademu pisarju naložil, da se uri v pisni slovenščini, da bode v kratkem zmožen, pravilno pisati svoj materin jezik. Zaupno se nadejamo, da bode novi župan pravičnim zahtevam idrijskih srenjčanov kolikor unogoče zadostoval, da bode n. pr. po služabniku očitna naznanila meščanom ob nedeljah in praznikih v lepem, čistem, domačem jeziku objavljaj, in ne v taki

*) Drug, obširnejši dopis nam je došel še le, ko je bil ta že stavljen.

**) Höchtel je mnogo v loteriji zadel.

čudni mešanici, kakor je bilo do sedaj navadna; da bode osebam, ki so slovenskega jezika zmožne, v slovenskem jeziku dopisoval; da bode gledé uradov, n. pr. z deželnim odborom, z okrajnimi glavarstvi na Slovenskem enako ravnal. Čeravno se to hipoma ne more zgoditi, prične se pa vendar lahko takoj in korak za korakom naj se napreduje. —

Za materijalno korist našega mesta bi bilo želeti, da bi županstvo skrbelo za ravnokar projektirano novo napravo, za telegrafijsko stacijo v Idriji namreč. Ta naprava bi našemu mestu gotovo koristna bila in nadejamo se, da ne ostane: „pium desiderium“. Na dalje naj županstvo skrbi, da bi idrijska ženska obrtnija — klekljanje zobcev ali špic — sčasoma kaj napredka storila in za to naj bi se v prvi vrsti paziti hotelo. Naše ženske so v tej obrtniji jako pridne in ročne. Ker pa se ne gleda na to, da bi dobivale vedno tacih novih obrazcev (muštre), ki so v modi in kterih se največ speča, prodajajo se idrijski zobci prav po nizki ceni. Človek se čudi, da od zora do mraka z največ pridnostjo delajoča ženska do večega zaslužka priti ne more, čeravno je njeno delo prav imenitno. V tej stvari bi lahko mestno predstojništvo pomagalo n. pr. tako, da bi iz drugih krajev, kjer se posebno s to obrtnijo pečajo, učiteljica pozvalo, ki bi podučevala klekljanje zobcev, in skrbelo naj bi županstvo tudi, da bi delavke svoje izdelke za boljši denar in lažje spečavale. Nekaj se je v mestnem zboru o tem že govorilo; a sklenilo menda še nič. —

Končaje svoj dopis omeniti hočem, da je bil prejšnji župan za materijalno podporo Idrijsčanov, zlasti revnih vedno delaven, radodaren in do ubožcev prav usmiljenega srca. V tej zadevi mu gre čast. Nadejaje se poslednjič, da bode o novem županu vsikdar hvalevredne naredbe svetu naznanjati mogli, zakličemo mu prisrčno: na zdravje.

Iz Trsta 15. svečana [Izv. dop.] Ta teden se nabirajo v Trstu podpisi na zaupnico, ktero odpošljejo na pergamentu umetno prepisano, tukaj bivajoči Slovani jugoslovanskemu mecenatu vladiki Strossmayer-u v Rim. Glasi si se tako-le: „Prevzvišeni Gospod! Vaš glas na vatikanskem zboru je tako mogočno odmeval v srcih vsega izobraženega človečanstva, da se zdaj Vaše ime po vsem svetu razlega, ter z občudovanjem in najglobokejšim spoštovanjem spominja.

Ljudem kratkega vida in plitvega srca bode znabiti ta izjav nepovoljen in se bode resnica ne mara na nasprotni strani iskala. Ali kjer je ljubezen, pomirljivost in razsvetljena krepost, ondi mora biti tudi prava učeča crkev in resnica, ktero je sam Bog objavil.

Prevzvišeni Gospod, mi se nismo do denes oglašili Vaši slavi, ker smo mislili, da bi bila predrznost, nadlegovati Vašo tačas globoko zamišljeno dušo. Vendar zdaj, ko Vam zraven svojega, tudi tuji narodi častitajo na moči duše in srca Vašega, zdaj ne moremo opustiti tudi mi tržaški Slovani, stopiti v kolo Vaših najvročejših in iskrenejših občudovateljev. Drugi narodi Vas občudujejo, mi pa se z Vami dično tudi pred svetom ponašamo, kakor s prvim in največim sinom ne samo naše ožje domovine jugoslovanske, ampak celega ogromnega Slovanstva.

Dopustite nam, Prevzvišeni Gospod, da Vam pri tej pridi zraven častitke tudi eno v našem srcu globoko vsajeno željo izrečemo.

V onem duhu, v kterem razumevate Vi sveto poslanstvo cerkve, je bilo in bode do veka v njej mesta izpolnjevanju vseh pravičnih želj krščanskih narodov. Naslanjaje se na to načelo, Vas prosimo, da povzdignete ob svojem času Vaš silni glas tudi za vpeljavo naše svete slovanske liturgije, ktera ni samo ena naših najiskrenejših želj, ampak tudi naše sveto in nezastarelo pravo, izvirajoče od naših apostolov, svetih bratov Cirila in Metoda.

Goječi čvrsto nado, da bodete Vi z ostalimi brati, enakomislečimi vladiki zmagali v svetem svojem prizadevanju, ostajamo.

V Trstu 13. svečana 1870.

Preuzvišenosti Vaše najiskrenejši spoštovatelji.

Vred.
Vred.

Politični razgled.

Ministerski „N. Frdbl.“ pravi, da je resnica, kar piše dunajski dopisnik v „A. A. Ztg.“ o „globoko segajočem razporu med našim ministerstvom in državnim kancelarjem.“ Omenjeni list trdi, da je dopisnik od Beusta inspiriran in plačan, ter dostavlja, da se bolj in bolj kažejo prikazni, ki podirajo vero, da bi bila odkritosrčna in še dandenes resnična Beustova obljuba, da se ne bo utikal v naše notranje zadeve. Ministerski organ obeta za prihodnje obširen članek proti Beustu in njegovim disposicijsfondskim pomagačem. Opozicija si sme torej obetati nov peresen boj med nemško-pemskim ministerstvom in Beustom. Le lasajte se, mi se bomo pa smejali!

Ministerstvo hoče s Čehi pobogati se. Na Dunaj sta poklicana dva zastopnika českega naroda, dr. Rieger in dr. Sladkovski na dogovore. Kakor iz českih časopisov, kateri izrekajo tudi misel onih dveh mož, vidimo, Čehi ne zaupajo temu „poravnanju“ ničesa. Ako bosta šla na Dunaj, gotovo pojmeta le zaradi tega, da se ne bo reklo, ka Čehi nočejo sprave. S tem ministerstvom pač sprave ne bode. Po sreči raztrobljeje vladni časopisi že naprej, da hoče ministerstvo s temi „poskušnjami“ program prejšnje manjšine „ad absurdum“ spraviti. Vsak pa, kdor zaslepljen ni, menda vidi, da bode le sebe in svojo politiko ad absurdum dotiralo.

Govori se, da je bil na Dunaji te dni sešel se ministerski svet, v katerem so Andraši, Longay, Brestel in Hasner pod cesarjevim prvosedstvom obravnavali vprašanje zaradi vojaške granice, posebno zaradi razdelitve kvót med obe polovici. Pritrjeno je bilo ogerškimi nasvetom — kakor vselej.

V državnem zboru dunajskem je bilo dolgo posvetovanje o novi postavi zastran pridobnine (davka od pridobička zaslužka.) Poslanec Klier je nasvetoval celo postavo še enkrat odseku v preudarek izročiti. Gospodje, ki so menda videli, da stvar res ni dovolj premišljena, „so sklenili, da ne bodo nič sklenili“ — in sklepanje odložili do prihodnje seje.

Iz Prage se brzojavlja v „N. fr. Pr.“ da volitev dr. Braunerja za praškega župana ni dobila najvišega potrdila.

Strah, da bi v vzhodu vnel se nemir, se je polegel. Turška vlada, ukrotena po odločnem postopanju Rusije, izreka po svojih glasilih, da je svojo vojsko v Bosniji le za nekoliko tisočev pomnožila, in da ti nimajo namena rabiti se proti Črni gori.

Dva španjska republikanska poslanca sta od francoske vlade prognana iz Marseille, kjer sta bivala do zdaj. Pobegnila sta v Švajco.

Razne stvari.

* (Zgodovina Trsta in njegove okolice). Iz obširnega vabila na ta spis posnamemo važneje točke: „Sedašnja veličina, znamenitost in važnost tržaškega, na slavjanski zemlji stoječega mesta, ki je bilo pa nekdanj le nepomenljiva mala primorska vasica, in je štela celo pred 112. leti, namreč leta 1758, še le 6424 duš, med tem ko jih je zdaj nad 68.000 brez okoličanov, katerih je okolo 48.000, — je že dovolj vsim znana. Sicer važno in znamenito je to mesto posebno zastran njegove lége jako vgođne in prilicne za trgovino ali kupčijo ne samo po morji, temuč tudi po suhem. Ravno te trgovine neizmerna in vabivna korist je silno od nekdanj spodbadala, kakor spodbada še dandanašnji mnogo pridnih in dobičkaželjnih raznoplemenskih trgovcev, tako rekoč vseh krajev tega sveta, da se v tem mestu nastanijo, ali pa da tú le kupčujejo. To si je imelo, kakor si še vedno ima, za ponatorni nasledek neprestano njegovo razširjanje, olépsanje in obogatnje, ali sploh vstanovitev čedalje boljega vsestranskega blagostanja. Takošno moč ima tedaj trgovina tukaj, kakor sicer tudi sploh povsod, kjer se ljudje réсно in marljivo ž njo pečajo! — Marsikteri naših tukajšnjih Slovencev, dobro poznanih zastran njihove, gotovo vse pohvale vredne vedoželjnosti in nav-

dušenosti za našo národnost, so ob posebnih prilikah že večkrat željo razodévali zvedeti vendar, vsaj na kratko, povestnico o zgodovini tega mesta in njegove okolice, — zvedeti, kaj in kako je bilo nekdanj v tih krajih, od kod in kakó je vse to prišlo, kar se zdaj tu vidi itd.? Italijanski, več ali manj obširnih knjig, ki si imajo za obsežek tudi to res tehtno in zlasti za nas Slovence jako zanimivo stvar, je dozdaj mnogo, celó — osemindvajset! Razun tistih je pa še devet drugih, so namreč tri latinske, tri francoske in tri nemške. Sklenil sem se léto s tega važnega dela lotiti, potem namreč, ko se mi je po sreči izšlo, napraviti si za-nje potrebnega gradiva (materijala) in zadostne podloge. Pisati mislim knjigo sicer večidel prav v domačem, pa vendar čistem slovenskem jeziku, da jo lahko tudi naši žalibog dozdej zavoljo znanih nam nesreč še zmiraj premalo izučeni kmetje razumevajo, in pa izdajati jo po mesečnih snopičih, katerih vsak bi obsegal eno polo ali 16 strani, in pa izhajal drugo soboto vsacega meseca. Po tem bi se posebno našemu manj premožnemu ljudstvu plačilo čedalje bolj zljajšalo. Ker mi je pa namen, uvrstovati tej knjigi na primernih mestih zadosti obširno omémbo zgodovinskih reči tudi zastran vseh družih, toliko starih, kolikor sedašnjih Slavjanov, vtegnila bi gotovo zanimati tiste ravno tako kakor tukajšnje. Upam tedaj, da si jo bode vsaj vsak Slovenec, ki ume brati, in je tudi navdušen za svojo národnost, rad naročil — vso, to je vse snopiče do zadnjega. Izšlo bi jih po mojem računu skorej dvajset. Naročnina bi znašala za eno leto ali za dvanajst snopičev le 80, za pol leta tedaj 40 in za tri mesece 20 soldov! Sicer snopiči bi se nikjer ne prodajali, v Trstu bi se pa vendar oddajali primeni ali tudi pri gosp. Uličarju, nasproti pošte (kjer sta se prodajala moja nekdanja časnika „Tržaški Ljudomil“ in „Pod Lipo“), in ravno tako tudi v okolici tam, kjer bi se razdélivali tistim, ki se bodo redno poprej oglasili za naročnike kakor si bodi (pa le pismeno), — vsak natis samo za šest soldov; drugod pa pri razdeliteljih za sedem soldov, ako ne plačajo ustanovljene naročnine naprej za več mesecev. — Prosim, naj me blagovoljno podpirajo posebno tudi čitalnice (ktere, dajaje tako tudi lep izgled zastran podpore pisateljev, bi si morale po moji misli držati vsako narodno knjigo in vsak narodni časnik), in pa njih udje; saj mali strošek bi jim ne bil vendar težaven, in dobiček za slovenstvo (ne za-me) bi utegnil biti morda zadosti velik. — Dragi rojaki! priporočam se vam živo. Nemojte me zapustiti — ne bodite hladnokrvni in nemarni! Saj veste pač dobro, česar nam je treba, da se podpira in pospešuje napredek naše národnosti, ki zahtéva krepke in zdatne pomoči. Izdajanje knjige bi si utegnulo imeti začetek že meseca aprila tega leta, ako mi pridejo o pravem času naročbe, katerih z ozirom na važnost knjige in pa na majhnost naročnine pričakujem — obilo. Z Bogom!

J. Godina — Vrdélski,

(stan. Via Farnedo casa Svétina num. 28 v Trstu.

* (Dramatično društvo) v Ljubljani napravi jutri v nedeljo 20. t. m. svojo pustno predstavo v deželnem gledališči. Predstavljala se bode od lanskega leta znana parodistična opera „Kralj Vondra XXVI.“ v 3 dejanjih, ktere muzika je res tako okusno sestavljena iz najbolj priljubljenih oper, da se smemo nadejati prav veselega večera, temveč ker je pevodnja g. Förster celo opero, kakor smo se prepričali, prav dobro instrumentiral in se je zbor za gledišče pomnožil; tako se bode mogla predstavljati v dokaj bolj velikanski meri, nego svojega dne v prostorih čitalnične dvorane. Popolni tekst se dobiva na prodaj po 10 kr. v bukvarnicah in pri gledališki kasi, kjer se bodo prodajali tudi sedeži v nedeljo od 10.—12. ure zjutraj, in zvečer od 1/46. ure naprej.

* (Strossmajerju) se je poslala zaupnica iz Kraljevice in iz družih krajev Primorja.

* (Zaupnica g. Vrtiču). Srenja sv. jurskega trga na Štírskem je poslala odhajajočemu g. Vrtiču to-le zaupno pismo: „Blagorodni gospod! Z dopisom dne 26. prosinca 1870, št. 6 praes. ste nam na znanje

dali, da ste po svoji želji na mesto c. k. okrajnega poglavarja v Slovenjem Gradcu prestavljeni. To naznani je niže podpisane ude občinskega zastopništva svetovskega globoko v srcih zbolelo, ker s tem prestavljenjem zgubimo moža, ktereга blago srce je bilo polno poštenja in pravičnosti, ktereга obnašanje je bilo vsakokrat ljubeznjivo, in ktereга uradovanje je bilo skoz in skoz ustavno. V vseh svojih službenih razmerah ste se Vi blagorodni Gospod! pokazali kot značajnega in vestnega uradnika, kteremu je bilo zmerom mar za blagor okraja, kteremu ste bili od vseh poštenjakov ljubljeni glavar. Naj Vam izrazi spoštovanja in zahvalnosti, kateri vam pribajajo od mnogih srenj, bodo malo tolažilo za marsiktero bridko nezgodo, ktero so Vam napravili neprijatelji pravice. Vaše blago delovanje ne bode tako hitro v celjskem okraju pozabljeno, — delajte v enakem duhu tudi na svojem novem mestu, nas pa ohranite v prijaznem spominu. Bog Vas obvaruj.

Zastopništvo srenje sv. Jurja pod Rifnikom.

Dr. Ipavic l. r., župan. M. Kavčič l. r., Jan Hren l. r., Jože Zdolšek l. r., Martin Jevšinjek l. r., svetovalci. Andr. Kranjc l. r., Mih. Sivka l. r., Jože Obreza l. r., Jak. Žvegler l. r., Franc Jager l. r., Martin Oset l. r., Franc Gajšek l. r., Anton Kukovič l. r., odborniki.

* (Stari in novi okrajni glavarji). Minister notranjih zadev je imenoval dosedanja okrajna glavarja II. reda Gustava Gutmana in Ljudevita Joseka za okrajna glavarja I. reda, potem namestnijskega sestavljavca Franca Vogl-a in sodnjega pristava Schönwetter-a za okrajnega glavarja II. reda na Štírskem. Po najzadnjih naših telegrafičnih poročilih je g. Schönwetter, velik nasprotnik narodnega gibanja, imenovan za okrajnega glavarja v Celji. Ob enem se nam naznanja, da se ima Schönwetter za to imenovanje zahvaliti protekciji Lohningerja in Kaiserfelda. Radovedni smo, koliko časa bo to protekcijsko gospodarstvo še trajalo.

* (Ljubljansko mesto) šteje po najnovejšem številjenji 23.032 prebivalcev. V primeri s številjenjem leta 1857 je prebivalstvo narastlo za 2285 glav. Gori navedno število se takole razvrstuje med posamezne mestne oddelke: mesto 8182, št. petersko predmestje 3915, polansko predmestje 2703, kapucinsko predmestje 3335, Gradišče 1611, Krakovo 935, Trnovo 838, karlovško predmestje 598, kurja vas 564, morast 351 prebivalcev. V te številke so ušteti samo stalni ljubljanski prebivalci. Obžalovati je zlasti tú, da se ni štelo po narodnosti, med tem ko so na Koroškem šteli celo osle.

* (Profesor in dvorni svetovalec dr. Unger), sloveč natoroznanec, je te dni v Gradcu umrl. Kakor je zdravniška preiskava skazala, sumi se, da je bil po noči v svoji spalnici — ubit. Na glavi je imel tri udarce in na pljučah so se kazala znamenja, da je bil naposled zadušen. Denarna omara zraven postelje je bila odprta. Sodnijska preiskava se je začela.

* (Kazen, proti kateri se je obsojeni kaplan g. Koprivnikar) pritožil pri viši deželni sodnji v Gradcu, je ta poostrila, in mu namesto dveh mesecev odmerila štiri mesece zapora.

* (Čitalnica v Nabrezini) napravi v nedeljo 20. t. m. besedo, pri kateri se bo igrala igra „Županova Micika“ po igri se bo pelo in deklamovalo, temu sledi ples.

* (Metliška čitalnica) je „zarad neugodnih okoliščin“ morala nehati. Naš poročevalec nam ni vedel povedati, ali za zmerom ali le začasno. Da bi se bil blizo Metlike lansko leto sklical večkrat obljubljeni tabor, ne bi trebalo poročati tako žalostnih vesti. —

* (Okrajni glavarji na Kranjskem.) Dosedanja okrajna komisarja Martin Tribuzzi in Stefan Klančič sta imenovana za okrajna glavarja II. vrste na Kranjskem.

* (Hrvaški majstor) Žuvič, ki je kakor znano skoval z Rauchom vred magjarsko pošteno unijo, daje članke iz „Zatočnika“ na nemški jezik predstavljati in kar notiskati, da jih v Pešti med magjarske veljake razdeljuje. Hoče jim dokazati, kako treba je iz vojaške granice ostanek tiskovne svobode odpraviti v srečo Magjarsaga.

* (Novica). „N. Wien. Tagbl. poroča, da je na Dunaji razglašena govorica, ka bodo slovenski državni poslanci gotovo zapustili državni zbor, ko bi se Petrinov nasvet ne hotel izročiti v pretres onemu odboru, ki ima poročati o poljski resoluciji.

Dunajska borsa 16. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 fl.	60 kr.
5% metalike z obrestmi v maji in nov.	—	—
Enotni drž. dolg v srebru	70	45
1860 drž. posojilo	96	50
Akcije narod. banke	725	—
Kreditne akcije	265	20
London	124	10
Srebro	121	25
Cekini	5	82

Dva praktično izurjena pomočnika zlatarskega in srebrnarskega dela dobila za dobro plačilo stalno službo.

?? Kje ???

Pri (3)

August Thiel-u,

lastniku prve in največje prodajalnice juvel. zlatarskega, srebrnarskega in blaga iz kineske srebrnine v gosposkih ulicah (Herrngasse), Paierjeva hiša v

Mariboru.

Tisti ki znajo gravirati, imajo prednost.

Epileptični krč

(božjast)

pismeno zdravi specialni zdravnik za božjast doktor **O. Killisch** v **Berolinu**. Mittelstrasse 6. — Odzdravil jih je že nad sto. (2)

Slavnemu vodstvu

vzajemno-zavarovalne banke

„Slavija“

v Pragi.

Za hitro in pošteno izplačanje istine gld. 2000, katero je moj ranji mož na korist svojim zarojencem na svoje življenje pri banki „Slaviji“ zavarovati dal, izrekam temu vseslavjanskemu zavodu za to uljudno postrežljivost zasluženo očitno hvale.

Skrehlebbi, 30. prosinca 1870.

Barbara Motickova.

J. Lacher-jeva

velika zaloga pohišne oprave

(meubles)

v Mariboru

priporoča bogato razvrsteno zalogo omar, postelj, miz, stolov, madracov na peresih, žimnastih madracov, zrač, od najizvrstnejega blaga do najpreprostejega.

Cena je čudovito nizka.

Ravno tam

dobivajo praktični mizarški pomočniki stalno delo in dober zaslužek. (4)

! Senzacija !

Amerikanski patent.

(5)

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajših otrokih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skorej ne dade uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat)

za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsed tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanje, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da mora veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Stekllica čistilne vonjave s potrebnim špiritom 50 kr. [Zadostuje za 50krat].

Zmaga vednosti.

Napósed se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi [athempræservativ] mahomo odpravi vsako slabodišečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe otrjuje. Prav priporoča se kadilec, ker se more zaostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne najdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Stekllica z napotilom 90 kr.

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsakega potrebna iznajdba.

Najviše medicinične kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih id. Tak gladek prstan velja samo 90 kr. zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčne gumbice za nasiti iz pravega 18lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelju, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preručni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrža vendar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najboljše srebro ali zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikelj hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillonchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo l. s. kar najsjajnjeje, že v 8 dneih se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineskega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rana do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati, a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. [Havanna-Bouquet].

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najceneja cigara se dá s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njegov pravi duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Stekllica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni sukni. En plašč velja 10 f. 50 kr.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. FRIEDMANN na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.

Papirji, obiskalnice, pečati in druge pisne priprave

najbolje blago po sledeči prenizki ceni.

Geslo kupčije:

Tudi za malo denarja se lahko kupi dobro blago.

Francoski papir za pisma.

v katero se zastoj utisne vsako ime, érke in krone.	
100 listov osmerke, fino belo	f. — 45 kr.
100 „ angl. rebrastega ali liniranega	— 65 „
100 „ rebrastega v vseh barvah	— 75 „
100 „ četvorke, fino, beli	— 85 „
100 „ „ angl. rebrast in linir.	1 — „
100 „ zavitkov, osmerke, belo	— 30 „
100 „ „ rebr. močan papir „	— 50 „
100 „ „ pisanih, rebrastih	— 55 „
100 „ „ znotraj ostekljenih	— 60 „
100 „ „ za četvorke, rebr. moč. pap. „	— 65 „

Dve lepi érki s krono v običnem barvotisku veljati na 100 listih 30 kr., za 100 zavitkov 30 kr.

100 obiskalnic

na dvojno lakirano papirji, najfineji kamnotiak, najnovejše pismenke l f., ravno take, fineje, s črnim tiskom 50 kr.

Jeklena peresa

Regulator-peresa za vsako roko in papir 12 peres	24 kr.
12 angležkih, najboljših 12 vrst	10 „
12 ducentov (1 karton) omenjenih vrst	80 „
1 „ Aluminium-peres, proti rjizavarovani	80 „
1 „ kavčukastih peres, po svoje izvrstnih	10 „
1 „ svinčnikov, dobrih, 10, 15, 25, 35, 45	„
1 „ peresnih ročajev	10, 15, 25, 30, kr.

Jako spretni so novi mašinski svinčniki: ni jih treba ostriti, tudi se ne lomijo, 1 sv. v les udelan 10 kr. v kost 15 kr., 1 sv. s peresnim ročajem in nožem 90 kr., 1 kapsula s tekočino za 3 mesece 10 kr., 1 k. union-radirgumi za svinec in tinto 5 kr.

Najlepše izrezani pečati s krasno pisavo.

1 pečat z 2 érkama s finim držalom 50 kr., krona velja 30 kr., cela imena po cen.

Preše za visoko iztisnjeni tisk z imenom lepo delane f. 2. 80, 3. 50.

Stampilije s kositarjevo škatljo, mastjo in ščetom 4 f. 50.

Najnovejša stampilije samo makalnice napravijo 1000 iztisov, ako se mašina samo enkrat namoči, najprikladneje sa pisarne in urade, 1 šk. z najfinijem izrezom 6 f. 50.

Nepokončljive elastične tablice za računanje po 5, 10, 15, 20 kr.

Najlepše karte za god in gratulacije, krasno izdelane po 5, 10, 15 kr., posebno lepe z vedno dišečo blazinico po 20, 30, 40, 50 kr.

Pisne mape

majhne, osmerne, brez oprave s zaporico f. 1.20, 1.50, 1.80. Take z vso opravo po f. 2., 2.50. Zunaj in znotraj umetno izdelane po f. 3.50, 4, 4.50. V veliki četvorci brez oprave po f. 1.80, 2.50, z vso pisno opravo po f. 3, 3.50, 4. Umetno izdelane po f. 4.50, 5, 5.50.

Pečatne marke za pisma,

ktere so zarad svoje prirodnosti, cene in varnega zapiranja boljše nego oblati in vosek, najlepše delo z vsakojako firmo, grbom, imenom, monogramom, 500 mark po f. 1.20, 1000 mark f. 1.80.

Papeterije.

Lepo oskrbljen zavoj, napolnjen z raznimi krasnimi papirji in zavitki po 25, 30, 50, 60, 80 kr., f. 1,

Praktično dober kup darilo je nova pisna garnitura iz vlitnega bronza, sestavljena iz 10 kosov: 1 tintnik, 1 peresni ročnik, 1 peza, 2 pisna svečnika, 1 termometer, 1 ročen svečnik, 1 škatlica za netilo, 1 obrisalo, 1 obešalo za kiné ali uro. Vse prav krasno izdelano in velja samo 3 f.

Najbolje értavno orodje.

1 škatlica 80 kr., f. 1, 1.20, 1.50, 1 škatlica popolna f. 1.80, 2.50, 3. 1 értavnik 30 kr., 1 cirkelj, majhen 30 kr. velik 40 kr.

Globusi po 50, 80 kr., f. 1, 1.50, 2, 3.

Škatlice s tušom, napolnjene z najlepšimi medenimi barvami po kr. 30, 50, 80, f. 1, 1.50, 2.

Listnice

lepe po kr. 10, 15, 20, v usnji kr. 25, 35, 50.

Najfineji pečatni vosek z vonjavo,

rudec po kr. 8, 10, izvrsten v raznih barbah po 10 kr.

Novo iznajden tintni prah,

kteremu je treba samo vode primešati, da se dobi najbolja leskeča tinta; skatljica po 20 kr.

Izgledi za navaadne in kaligrafične vaje v pisanji dobri za učitelje in učence. 1 sešit male oblike z 12 pis. kartami velja 10 kr., 1 sešit velike oblike s 30 krasnimi pisavami 65 kr. — Izgledi hitro naučiti se risanja, najnovejša metoda, za začetnike in diletante v različni izbirk 1 sešit 10, 15, 25 kr.

Dobiva se tako dobro blago edino na Dunaji pri

A. Friedmann-u, Praterstrasse Nr. 26. (1)